

Sygn. akt V U 815/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st.sekr.sądowy Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania L. J. (1)

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 17 grudnia 2009 r. nr (...)

oraz z dnia 12 lipca 2010 r. nr (...)

w sprawie L. J. (1)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o składki

I. zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, iż ustala, że ubezpieczony L. J. (1) jest zobowiązany do zapłaty składek na ubezpieczenie własne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, to jest na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz ubezpieczenia zdrowotne i Fundusz Pracy za okresy: od 10.06.2000 r. do 01.11.2001 r. oraz od 01.02.2002 r. do 04.05.2003 r.;

II. oddala odwołania w pozostałym zakresie;

III. koszty stron znosi wzajemnie.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony L. J. (1) odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 17 grudnia 2009 roku nr (...) i 12 lipca 2010 roku, nr (...) - stwierdzających wysokość zaległych składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej - na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007, nr 11, poz.74) w okresie od 06/2000 do 12/2006 na ubezpieczenie społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne dotyczących okresu od 05/2000 do 12/2006, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dotyczących okresu od 05/2000 do 12/2006 roku.

W uzasadnieniu odwołania od decyzji ubezpieczony podnosił, że w okresie od lutego 1999 do grudnia 2006 nie prowadził działalności gospodarczej, ponieważ jego firma od 1994 roku przynosiła straty to w roku 1994 zawiesił prowadzenie działalności gospodarczej i po tym okresie jej nie podjął.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 17.12.2009 roku albowiem odwołanie zostało zgłoszone po upływie terminu oraz o oddalenie odwołania od decyzji z dnia 12.07.2010r. oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy podniósł, że z analizy konta płatnika wynika, że ubezpieczony nie dopełnił obowiązku opłacania należności na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 06/2000 do 12/2006

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony L. J. (1) prowadził działalność gospodarczą samodzielnie na podstawie wpisu do ewidencji z dnia 30.12.1992r. W dniu 29.12.1993r. została dokonana zmiana we wpisie działalności gospodarczej, prowadzonej przez Burmistrza Miasta C. poprzez przystąpienie do działalności jako podmiotu gospodarczego dodatkowo S. J. z datą rozpoczęcia działalności gospodarczej od 10 stycznia 1993 roku. Przedsiębiorcy małżonkowie L. i S. J. prowadzili Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe (...). Przedmiotem działalności były usługi transportowo-komunalne, handel hurtowy artykułami przemysłowymi i bar szybkiej obsługi. W dniu 1.07.1994r. S. J. złożyła pisemne oświadczenie o zawieszeniu działalności.

W dniu 21 stycznia 1999 roku ubezpieczony dokonał zmiany w ewidencji działalności gospodarczej w zakresie przedmiotu działalności gospodarczej poprzez wpisanie usług w zakresie prowadzenia pojazdów mechanicznych i ciężarowych powyżej 3,5 tony, export-import.

W dniu 30 stycznia 1999 roku dokonał zgłoszenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.. Zmiany dokonał na odpowiednich formularzach (...) zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007, nr 11, poz. 74). Ubezpieczony po tej dacie prowadził działalność polegającą na wykonywaniu usług transportowych.

Prowadził tę działalność transportową do dnia 4.05.2003 roku. W dniu 5.05.2003r. dokonano kradzieży ciągnika siodłowego marki (...) wraz z naczepą, który służył ubezpieczonemu do prowadzenia działalności gospodarczej.

Dowód: postanowienie z 30.06.2003r. k-119, zaświadczenia - k. 101-105 akt sprawy, decyzja-k. 99 akt sprawy.

Ubezpieczony w okresie od 1 marca 1998 roku do 10 czerwca 2001 roku był zatrudniony w (...) Sp.z o.o w B. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy międzynarodowego pow. 3, 5 T. Do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia w Spółce z o.o. (...) został zgłoszony w okresie od 1.03.2000r. do 9.06.2000r.

Od 2 listopada 2001 roku do 31 stycznia 2002 roku był zatrudniony w firmie (...) w C., gdzie był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych. W dniu 19 lipca 2004 roku zawarł umowę o pracę na okres próbny z firmą (...) z o.o, gdzie z tytułu zatrudnienia był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych w okresie od 19.07.2004 r do 02.10.2004 r oraz od 08.11.2004 r. do 26.11.2004 r.

Dowód: świadectwo pracy - k. 69 , k. 119 akt sprawy, umowa o pracę z dnia 19.07.2004 rk.119 akta sprawy.

Ubezpieczony był zatrudniony na terytorium Włoch gdzie podlegał ubezpieczeniom w okresach:

- 12.04.2005-30.06.2006 r
- 01.07.2005-31.12.2005 r
- 01.01. 2006-09.10.2006 r

Dowód: informacja z ZUS w S. k. 111 akt sprawy.

Ubezpieczony w okresie od 10 stycznia 1993 roku do 18 grudnia 2006 roku, po zmianie dokonanej w dniu 21 stycznia 1999 roku figurował w ewidencji działalności gospodarczej jako osoba prowadząca działalność gospodarczą prowadzącą usługi w zakresie prowadzenia pojazdów mechanicznych i ciężarowych powyżej 3,5 tony.

Dowód: decyzja Burmistrza Miasta C. z dnia 18 grudnia 2006 roku k.99 akta sprawy.

Ubezpieczony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dzierżawił ciągnik siodłowy marki (...) wraz z naczepą.

W dniu 5 maja 2003 roku dokonano kradzieży ciągnika siodłowego marki (...) wraz z naczepą na szkodę L. J. (1). Powyższe spowodowało faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej.

Dowód: postanowienie o umorzeniu dochodzenia z dnia 30 czerwca 2003 roku k.29 akta sprawy.

Ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresach:

-od 10 czerwca 2000 roku do 1 listopada 2001 roku

- od 1 lutego 2002 roku do 4 maja 2003 roku

Dowód: j/w

Wprawdzie ubezpieczony jak wynika ze świadectwa pracy był zatrudniony w (...) Sp.z o.o w B. w okresie od 1 marca 1998 roku do 10 czerwca 2001 roku jednakże do ubezpieczeń społecznych został zgłoszony jedynie w okresie od 1.03.2000r. do 9.06.2000r. i tylko okres faktycznie opłaconych składek po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r o emeryturach i rentach z FUS po dniu 1.01.1999r. może zostać uwzględniony jako okres składkowy.

Decyzjami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 17 grudnia 2009 roku oraz z dnia 12 lipca 2010 roku- wymierzono i stwierdzono wobec L. J. (2) wysokość zaległych składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007, nr 1, poz.74) w okresie od 06/2000 do 12/2006 na ubezpieczenie społeczne 62534,43 zł, na ubezpieczenie zdrowotne 190324,69 zł wraz z kosztami upomnień dotyczących okresu od 05/2000 do 12/2006, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dotyczących okresu od 05/2000 do 12/2006 roku wynoszących łącznie z kosztami upomnień 5075,90 zł

Dowód : decyzja ZUS 108/2009, decyzja ZUS (...) -akt ZUS.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd uznał, że brak podstaw do odrzucenia decyzji z dnia 17.12.2009r. albowiem nie została ona skutecznie ubezpieczonemu doręczona. Odebrała ją wprawdzie córka ubezpieczonego jednakże z uwagi na nieobecność ubezpieczonego nie przekazała jej adresatowi. L. J. (1) po powrocie zapoznał się z decyzją i udał się do ZUS złożył wówczas wniosek o umorzenie zaległych składek wskazując, iż nie prowadził działalności gospodarczej.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do ustalenia czy L. J. (1) podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn.

zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą i osoby z nimi współpracujące.

Stosownie do art. 8 ust. 6 pkt 1 w/w ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

W myśl art. 9 ust. 2, osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10 przysługiwało prawo wyboru tytułu ubezpieczenia.

Osoba taka była objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej, mogła jednak dobrowolnie, na swój wniosek, być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczenia.

Warunkiem jednak możliwości wyboru tytułu ubezpieczenia jest istnienie tego tytułu ubezpieczenia.

Norma wyrażona w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2004 roku, nr 173, poz. 1807 z późn. zm.), działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W dniu 20 września 2008 r. wszedł w życie art. 14 a ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, który pozwała na zwieszenie działalności gospodarczej, zatem do czasu wejścia w życie tego przepisu faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej, które nie znalazło odzwierciedlenia w ewidencji tej działalności poprzez jej wykreślenie, nie powodowało wyłączenia osoby prowadzącej taką działalność z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. Wpis działalności gospodarczej do prowadzonej przez upoważniony organ ewidencji działalności gospodarczej nie tylko „legalizuje” wykonywanie działalności gospodarczej, ale też wyznacza czasowe granice bycia przedsiębiorcą, stwarza domniemanie prowadzenia objętej wpisem działalności. W świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, osoba twierdząca, że mimo nie wykreślenia wpisu z ewidencji nie prowadziła okresowo działalności („zawiesiła” jej prowadzenie), powinna udowodnić tę okoliczność, do czego nie jest wystarczające samo zgłoszenie prowadzenia działalności organowi rentowemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2008 r. I UK 297/2007 Lex Polonica nr 53285). Zdaniem Sądu za takim stanowiskiem przemawia wykładnia art. 13 pkt 4 ustawy systemowej w nawiązaniu do art. 14 a ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, z której to wykładni jednoznacznie wynika, iż od 20 września 2008 r. osoba, która w dalszym ciągu figuruje w ewidencji prowadzenia działalności gospodarczej musi być uznana za prowadzącą taką działalność, niezależnie od tego czy faktycznie ją prowadziła i czy uzyskała jakieś dochody.

Od obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, taka osoba mogłaby się jedynie zwolnić zgłaszając zawieszenie działalności gospodarczej. Określenie czasowych granic podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu ma charakter formalny. Wyznacza je bowiem rozpoczęcie i zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej.

Wpis do ewidencji działalności gospodarczej stwarza zatem domniemanie prowadzenia takiej działalności, jednak już z samej istoty domniemania wynika, że można je obalić. W ocenie Sądu Okręgowego domniemanie, że ubezpieczony do dnia 5 maja 2003 roku nie prowadził działalności gospodarczej nie zostało obalone. Za przełomową w ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę należało przyjąć dopiero datę wskazaną w postanowieniu o umorzeniu dochodzenia z dnia 30 czerwca 2003 roku w, z którego wynika, że w dniu 5 maja 2003 roku dokonano włamania i kradzieży ciągnika siodłowego marki (...) wraz z naczepą na szkodę L. J. (1), który ubezpieczony dzierżawił w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. W świetle całokształtu materiału dowodowego można uznać, że domniemanie prowadzenia działalności gospodarczej po tej dacie przez ubezpieczonego zostało obalone, albowiem pozbawiony został przedmiotu służącego do wykonywania działalności tj. pojazdu, za pomocą którego prowadził działalność transportową. Sąd nie ma zatem żadnych wątpliwości co do tego, że po dniu 5 maja 2003 roku ubezpieczony nie prowadził działalności gospodarczej, a tym samym nie podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

W toku postępowania dowodowego ubezpieczony wykazał, iż figurowanie przez niego w ewidencji działalności gospodarczej od 5 maja 2003 roku do 18 grudnia 2006 r. było jedynie wynikiem niedopełnienia obowiązków w zakresie wyrejestrowania tej działalności. Co się zaś tyczy prowadzenia działalności gospodarczej przed datą 5 maja 2003 roku całokształt okoliczności ujawnionych w toku postępowania w niniejszej sprawie prowadzi do wniosku, iż ciągłość wykonywania działalności gospodarczej przez ubezpieczonego w kwestionowanym nie została wykluczona, a zatem uzasadniony jest wniosek, że w okresie od 21.01.1999r. do 4.05.2003r. ubezpieczony działalność gospodarczą prowadził do czasu kradzieży ciągnika, który był jego narzędziem pracy .

Zważyć należy, że fakt nie osiągnięcia dochodów z tej działalności gospodarczej nie oznacza zaprzestania jej prowadzenia.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.11.2008 r. w sprawie II UK 85/08 stwierdził, że działalność gospodarcza jest działalnością, z którą związana jest konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala ustalić, iż skoro nie nastąpiło wykreślenie działalności gospodarczej z ewidencji, to należy domniemywać, że działalność ta była prowadzona, a więc istniał obowiązek zapłaty składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

Przedstawiona powyżej kwestia analizowana była w orzecznictwie. W sentencji wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2007 roku, sygn. akt I UK 300/2006, wskazano, iż przedsiębiorca musi się liczyć z ewentualnymi przestojami firmy. Jeśli nie wykreśli jej z ewidencji, oznacza to, że prowadzi działalność. Powinien więc płacić składki na ubezpieczenia społeczne. Żadna z grup osób fizycznych wymienionych w art. 6-14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych nie jest traktowana jako grupa uprzywilejowana. Składka na ubezpieczenie społeczne jest publicznoprawną daniną o charakterze niepodatkowym.

W uzasadnieniu w/w wyroku wprost wskazano, że również niezdolność do pracy nie powoduje wyłączenia z ubezpieczeń. Przedsiębiorca ponosi ryzyko prowadzenia firmy czy to z powodu braku płynności finansowej, czy też np.: z powodu swej choroby, braku zleceń itp. Skoro nie wykreślił firmy z ewidencji to należy domniemywać, że działalność była prowadzona.

Sąd w pełni podziela przedstawione powyżej poglądy, ponieważ o ile na gruncie prawa handlowego wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma charakter deklaracyjny, o tyle w przypadku prawa ubezpieczeń społecznych wyznacza granice czasowe bycia przedsiębiorcą. Przede wszystkim należy podkreślić przedstawione w przytoczonych orzeczeniach stanowisko, iż wszystkie kategorie osób podlegających obowiązkowi ubezpieczenia społecznego traktowane są jednakowo. Nie jest dopuszczalne stosowanie w tym zakresie jakiegokolwiek uprzywilejowania. Na pełną aprobatę zasługują również uwagi odnoszące się do ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek. Brak jest podstawy prawnej do uzależnienia obowiązku płacenia składek od wysokości osiąganego przychodu.

Mając na względzie treść art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych umożliwiającego wybór tytułu ubezpieczenia , zauważyć że skoro ubezpieczony w okresach od 1 marca 2000 roku do 9 czerwca 2001r., od 2 listopada 2001 roku do 31 stycznia 2002, od 19.07.2004 r do 02.10.2004 r oraz od 08.11.2004 r. do 26.11.2004 r., od 12.04.2005 do 09.10.2006 r posiadał inny tytuł ubezpieczenia, albowiem pozostawał w stosunku pracy , tym samym a contrario od 10 czerwca 2000 r. do 1 listopada 2001 r., od 1 lutego 2002 roku do 4 maja 2003 r. nie posiadał innego tytułu ubezpieczenia i podlegał obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Konsekwencją cytowanego przepisu jest, że skoro ubezpieczony w okresie od 10 czerwca 2000 roku do 1 listopada 2001 roku oraz od 1 lutego 2002 roku do 4 maja 2003 roku nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik i nie posiadał żadnego innego tytułu do ubezpieczenia społecznego, to powinien podlegać ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Sąd nie podzielił stanowiska ubezpieczonego, który wskazywał, że po zawieszeniu działalności gospodarczej w 1994 roku nie zgłaszał wznowienia działalności ani też jej nie prowadził. Z zaświadczeń o wpisie działalności do ewidencji wynika jednoznacznie, że w dniu 21.01.1999r. dokonano zmiany w ewidencji w zakresie przedmiotu działalności gospodarczej poprzez określenie go jako usługi w zakresie prowadzenia pojazdów mechanicznych i ciężarowych powyżej 3,5 tony (...). Ubezpieczony podał jedynie, że zamierzał rozpocząć prowadzenie takiej działalności polegającej na rozwożeniu wody mineralnej jednakże w rezultacie działalności nie rozpoczął gdyż samochód za pomocą, którego miał wykonywać przewóz został skradziony. Ubezpieczony podnosił, że zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych dokonane 21.01.1999r. nie zostało dokonane przez niego zaś podpis na zgłoszeniu nie jest jego podpisem. Powyższe argumenty należało uznać za nieuzasadnione. Zauważyć należy, że ciężar udowodnienia faktów spoczywa na stronie, która wywodzi z niego skutki prawne. Ubezpieczony w procesie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika radcę prawnego, jednak nie zostały zgłoszone dowody choćby dowód z opinii grafologa na wykazanie faktu, iż podpis na zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych z 21.01.1999r. nie jest podpisem należącym do L. J. (1). Samo porównanie składanych przez ubezpieczonego podpisów na różnych pismach znajdujących się w aktach nie pozwala na wyciągnięcie wniosku co do braku autentyczności podpisu ubezpieczonego. Teza ta pozostawałaby w sprzeczności z faktem zgłoszenia zmiany w ewidencji podmiotów gospodarczych jaka została dokonana 21.01.1999r. Trudno bowiem uznać, że jakaś osoba w imieniu ubezpieczonego dokonuje zmian zarówno w ewidencji podmiotów gospodarczych jak i w zgłoszeniu do ubezpieczeń zwłaszcza, że ubezpieczony prowadził działalność o czym świadczy postanowienie Prokuratury Rejonowej w Człuchowie o umorzeniu dochodzenia z 30.06.2003r. Z uzasadnienia tego postanowienia wynika, iż dokonano w dniu 5.05.2003r. kradzieży ciągnika z naczepą wykorzystywanego przez ubezpieczonego do prowadzenia działalności gospodarczej. Tym samym zdaniem sądu należało uznać, że ubezpieczony do dnia kradzieży pojazdu prowadził działalność.

Natomiast po tej dacie L. J. (1) utracił możliwość prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na brak pojazdu, który był niezbędny do wykonywania działalności transportowej. O powyższym świadczy również fakt, podejmował pracę jako pracownik najemny najpierw w kraju, a następnie za granicą.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c orzekł jak w punkcie 1 sentencji. Nie dokonywano wyliczenia arytmetycznego składek, a jedynie wskazano okresy w których ubezpieczony podlegał działalności i za jakie należne są składki. Zostaną one wyliczone w kolejnej decyzji organu rentowego. Okoliczność ta wynikała również z wydanej przez organ rentowy decyzji z dnia 10.12.2012r., w której to decyzji organ rentowy wskazał okresy prowadzenia działalności z wyłączeniem okresów, w których ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom z tytułu stosunku pracy.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy odwołanie oddalił na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 kpc, gdyż brak było podstaw, by uwzględnić żądanie odwołującego, mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie II sentencji.

Stosownie do art. 100 k.p.c w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Koszty procesu zostały wzajemnie zniesione na podstawie art. 100 k.p.c, zważywszy na ogólny wynik tegoż postępowania, wyrażający się w zakresie uwzględnienia żądań zgłoszonych w odwołaniu od decyzji każdej ze stron.